

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขา ภูมิศึกษาศาสาสาร์ภี อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ ได้กำหนดแผนและวิธีดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาสาารภี อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 12 ตำบล

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษารั้งนี้ คือ เกษตรกรลูกค้าที่ค้างชำระหนี้ของ ธ.ก.ส. สาขาสาารภี อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจากรายงาน ณ 31 มีนาคม 2548 มีเกษตรกรที่ค้างชำระหนี้รวมทั้งสิ้น 678 ราย จาก 12 ตำบล ของเขตรับผิดชอบในพื้นที่อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างกระจายในทุกตำบล ที่มีเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ค้างชำระ แล้วทำการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนสมาชิกกลุ่มนั้น ๆ โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1973) กำหนดให้มีค่าความคลาดเคลื่อน .05 ตามสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิด

แทนค่าตามสูตร ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{678}{1 + 678(0.05)^2} \\ &= \frac{678}{2.695} \\ &= 251.57 \sim 252 \text{ ราย} \end{aligned}$$

เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดแล้วจะทำการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) ให้ได้ตามจำนวนและสัดส่วนที่ต้องการ (ตาราง 1) โดยวิธีการจับฉลาก ซึ่งผู้วิจัยจะให้ลำดับแก่เกษตรกรกรูปลูก้าทั้งหมดก่อนการจับสลาก ตามจำนวนตัวอย่างในแต่ละตำบล

ตาราง 1 จำนวนเกษตรกรกรูปลูก้า ธ.ก.ส. สาขาสารภี ปีบัญชี 2547 (31 มีนาคม 2548)

ตำบล	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
1. หนองผึ่ง	7	3
2. ยางเนิ้ง	75	28
3. ชมภู	75	28
4. ไชยสถาน	28	10
5. ป่าบง	25	9
6. สันทราย	83	31
7. ท่ากว้าง	28	10
8. ดอนแก้ว	64	24
9. หนองแฝก	101	37
10. สารภี	58	22
11. ขัวมุง	97	36
12. ท่าวังตาล	37	14
รวม	678	252

ที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาสารภี (2548)

เครื่องมือในการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ที่มีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (close – ended question) และคำถามปลายเปิด (open – ended question)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งมีทั้งคำถามปลายเปิด (open – ended question) และคำถามปลายปิด (close – ended question) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของลูกค้า ร.ก.ส. ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ลักษณะการถือครองที่ดิน อาชีพหลัก อาชีพรอง จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้ รายได้ภาคเกษตร รายได้นอกภาคเกษตร ค่าใช้จ่ายภาคเกษตร ค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตร และค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน

ส่วนที่ 2 ความกีดกันเกี่ยวกับปัจจัยจากธนาคารที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับการค้างชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้า ร.ก.ส. สาขาสารภี อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ การบริการสินเชื่อ ศักยภาพของพนักงานธนาคาร และความช่วยเหลือทางการตลาด

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยจากภายนอก (สภาพแวดล้อม) ที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับการค้างชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้า ร.ก.ส. ได้แก่ ภาวะภัยธรรมชาติ ภาวะเศรษฐกิจ และภาวะการเมือง

ส่วนที่ 4 หนี้และการค้างชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้า ร.ก.ส. สาขาสารภี อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระของลูกค้า ร.ก.ส. สาขาสารภี อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่

การทดสอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่สร้างขึ้น จะนำไปทดสอบความตรงในเนื้อหา (content validity) และความเชื่อมั่น (reliability)

1. ทดสอบความตรงในเนื้อหา (content validity) เพื่อหาความสอดคล้องของเนื้อหาของแบบสอบถามที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจะนำแบบสอบถามไปเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบถูกต้องแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง

2. การทดสอบความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากคณะกรรมการที่ปรึกษาแล้วไปทดสอบกับลูกค้า ธ.ก.ส. ที่มีหนี้ค้างชำระ ของสาขาสารภี อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 ราย ที่ไม่ใช่ลูกค้ากลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบความเข้าใจในแบบสอบถามและทดสอบความเป็นปรนัยของเครื่องมือ

3. จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของ Cronbach (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2542: 45) ค่าที่ได้ จะแสดงระดับความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ถ้าระดับสูง ความเชื่อมั่นก็จะสูง ดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

โดย

α = ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k = จำนวนข้อในแบบสอบถาม

S_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

$\sum S_i^2$ = ผลรวมความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

ซึ่งจากการทดสอบพบว่า ค่าความเชื่อมั่นที่ได้จากการทดสอบ มีค่า 0.8607 และ 0.8533 (ภาคผนวก ข) ถือว่าอยู่ในระดับสูงเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) คือ ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามจากลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ข้อมูลปัจจัยทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของลูกค้า และข้อมูลปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุของการไม่สามารถชำระหนี้ได้
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) คือ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสารต่าง ๆ เอกสารอ้างอิงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ธ.ก.ส. สาขาสารภี ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาหนี้สินเกษตรกรและการให้บริการสินเชื่อด้านสถาบันเกษตรกร

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม จะนำข้อมูลมาถอดรหัส จัดหมวดหมู่ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิจัยทางสังคม (Statistical Package of the Social Sciences : SPSS/PC⁺) การวิเคราะห์ ประกอบด้วย

1. สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของลูกค้า ธ.ก.ส. ได้แก่
 - 1.1 ค่าร้อยละ (percentage)
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย (mean)
 - 1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
2. ระดับความคิดเห็นของลูกค้าเกษตรกร ธ.ก.ส. ที่ค้างชำระหนี้ โดยใช้วิธีคิดคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย โดยวิธีถ่วงน้ำหนัก (Weight mean score : WMS) โดยวิธีการของ Likert (จรัส กาใหญ่, 2527: 43) ดังนี้

$$WMS = \frac{5f_5 + 4f_4 + 3f_3 + 2f_2 + 1f_1}{TNR}$$

โดยที่

WMS = ค่าระดับความคิดเห็นของลูกค้าเกษตรกร ธ.ก.ส. ที่ค้างชำระหนี้ ที่มีต่อการค้างชำระหนี้

f_5 = จำนวนที่ระบุว่ามีความคิดเห็น เห็นด้วยมากที่สุด

- f_4 = จำนวนที่ระบุว่ามีความคิดเห็น เห็นด้วยมาก
 f_3 = จำนวนที่ระบุว่ามีความคิดเห็น เห็นด้วยปานกลาง
 f_2 = จำนวนที่ระบุว่ามีความคิดเห็น เห็นด้วยน้อย
 f_1 = จำนวนที่ระบุว่ามีความคิดเห็น เห็นด้วยน้อยที่สุด
 TNR = จำนวนผู้ตอบข้อมูลทั้งหมด

ระดับความคิดเห็น	ค่าคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ในการแปลผลผลการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยซึ่งใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าคะแนนที่คำนวณได้ตามขั้นตอนที่ระบุไว้โดย (กัลยา วาณิชยปัญญา, 2546)

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย
4.21 – 5.00	มีความคิดเห็น ในระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	มีความคิดเห็น ในระดับมาก
2.61 – 3.40	มีความคิดเห็น ในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	มีความคิดเห็น ในระดับน้อย
1.00 – 1.80	มีความคิดเห็น ในระดับน้อยมาก

3. นำผลการศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูล และนำมาเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์ประกอบตาราง

4. การทดสอบสมมติฐานจะใช้ค่าสถิติเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยจากธนาคาร และปัจจัยจากภายนอก กับระดับหนี้ค้างชำระของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อหนี้ค้างชำระของเกษตรกร ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้ (คน) รายได้ภาคเกษตร (บาท) รายได้นอกภาคเกษตร (บาท) ค่าใช้จ่ายภาคเกษตร (บาท) ค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตร (บาท) และค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน (บาท) กับหนี้ค้างชำระของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาสารภี

อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ในรูปแบบสมการเส้นตรง (Linear Function) โดยกำหนดรูปแบบฟังก์ชันและสมการไว้ดังนี้

$$Y = f(X_1, X_2, \dots, X_6/X_7, \dots, X_n)$$

โดยกำหนดให้

Y	=	ร้อยละของหนี้ค้างชำระ (%)
X ₁	=	จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้ (คน)
X ₂	=	รายได้จากภาคเกษตร (บาทต่อปี)
X ₃	=	รายได้้นอกภาคเกษตร (บาทต่อปี)
X ₄	=	ค่าใช้จ่ายในภาคเกษตร (บาทต่อปี)
X ₅	=	ค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตร (บาทต่อปี)
X ₆	=	ค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน (บาทต่อปี)
X ₇ , ..., X _n	=	ตัวแปรอื่น ที่มีได้นำมาพิจารณาในสมการ

4.2 สถิติไคสแควร์ (χ^2) ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจากธนาคาร และปัจจัยจากภายนอก อันได้แก่ การบริการสินเชื่อ ศักยภาพของพนักงานธนาคาร ความช่วยเหลือทางการตลาด ภาวะภัยธรรมชาติ ภาวะเศรษฐกิจ และภาวะการเมือง ที่มีผลต่อระดับการค้างชำระหนี้ของเกษตรกร (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546: 201)

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

โดยที่ χ^2 หมายถึง ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว

O_{ij} หมายถึง ค่าความถี่ที่สังเกตได้ในแถวที่ i และหลักที่ j (observed frequencies)

E_{ij} หมายถึง ค่าความถี่ที่คาดหวังในแถวที่ i และหลักที่ j (expected frequencies)

โดยกำหนดสมมติฐานเพื่อการทดสอบ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

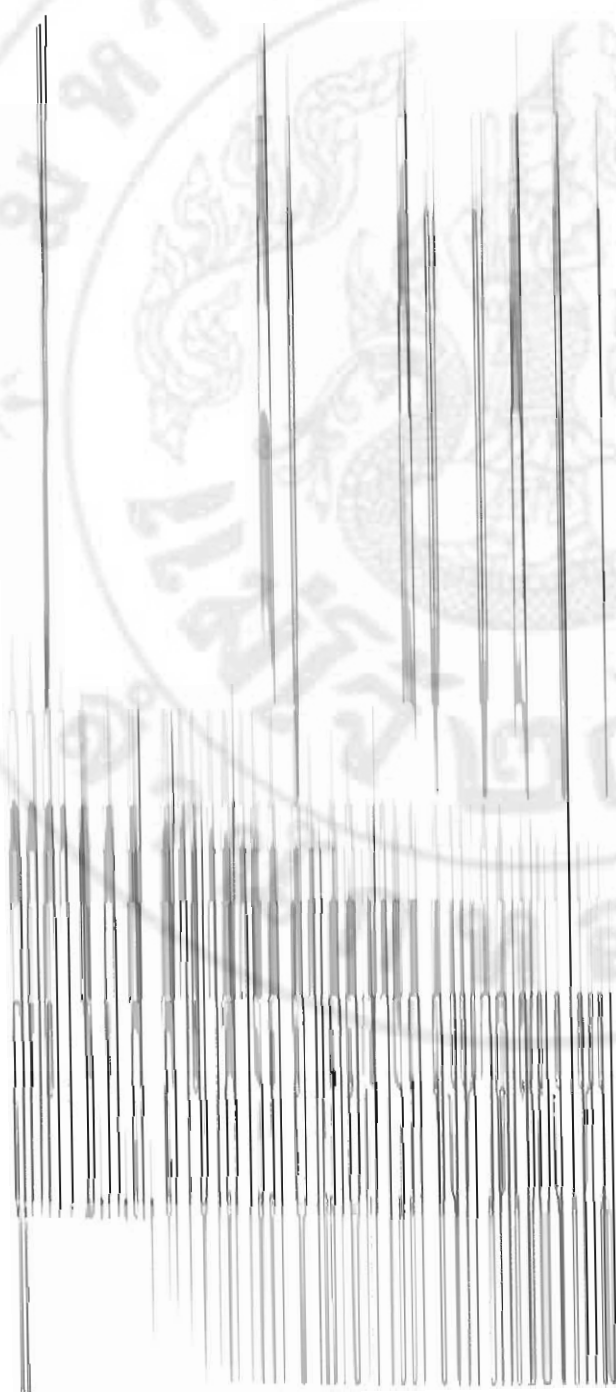
ดังนี้

H_0 : ปัจจัยจากธนาคาร ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการค้างชำระหนี้ของเกษตรกร
ลูกค้า ร.ก.ส. สาขาสารภี อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่

H_1 : ปัจจัยจากธนาคาร มีความสัมพันธ์กับระดับการค้างชำระหนี้ของเกษตรกร
ลูกค้า ร.ก.ส. สาขาสารภี อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่

จะปฏิเสธ H_0 ถ้า $\chi^2 > \chi^2_{0.05}$ หรือ Significance ≤ 0.05

H_0 : ปัจจัยจากภายนอก ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการค้างชำระหนี้ของเกษตรกร

H_1 : ปัจจัยจากภายนอก มีความสัมพันธ์กับระดับการค้างชำระหนี้ของเกษตรกร
ลูกค้า ร.ก.ส. สาขาสารภี อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่